

Song song vđi viđc trđn khai trái phép giàn khoan HD-981 trên thđm lđc đđa Viđt Nam, Trung Quđc tiđn hành mđ rđng và xây dđng mđt sđ công trđnh quân sđ trên các đđo đá đ Biđn đđng nhđm thay đđi cđc diđn theo hđđng có lđi rđt lđn cho Trung Quđc.

Vào ngày 2/5/2014, cđng thđng leo thang nghiêm trđng tđi Biđn đđng sau khi giàn khoan HD 981 cđa Trung Quđc bđt đđu quá trđnh khoan đđu trong Vùng đđc quyđn Kinh tđ (EEZ) và thđm lđc đđa cđa Viđt Nam. Trong khi sđ kiđn giàn khoan HD 981 đđng là tâm đđim cđa sđ chú ý đ Biđn đđng hiđn nay, mđt mđi đđe đđa khác tđi hòa bình và đn đđnh cđa khu vđc đđ xuđt hiđn.

Nhiđu nguđn tin cho thđy Trung Quđc đđng âm thđm xây dđng trái phép đđo nhân tđo tđi bãi Gđc Ma thuđc quđn đđo Trđđng Sa cđa Viđt Nam. Ngoài ra, Trung Quđc cđng đđng có kđ hđđch tđđng tđ tđi mđt sđ bãi đá khác cđa quđn đđo này. Đđy thđc

s là m t m u đ nguy hi m c a B c Kinh và nhi u kh n ng s làm thay đ i c c di n Bi n ông theo h ng có l i r t l n cho Trung Qu c.

G n 2 tu n sau khi Trung Qu c h đ t gi n khoan HD 981, ngày 13/5/2014, Philippin đã công b nh ng hình nh cho th y ng o i Trung Qu c đang c i t o đ t t i bãi đá G c Ma đ xây d ng m t đ ng b ng. Ti p đó, ngày 4/6/2014, báo Phil Star c a Philippin trích l i c a T ng th ng Philippin Benigno Aquino III r ng ông đã nh n đ c báo cáo v s chuy n d ch c a các tàu v n t i Trung Qu c t i hai bãi đá ng m Gavin và Châu Viên. M t báo cáo m t c a v n phòng T ng th ng Philippin ngày 13/5/2014 cho bi t thêm Trung Qu c c ng đang c i t o đ t t i hai bãi T Ngh a và Én t.

Thêm vào đó, giáo s Jin Canrong t i o i h c Nhân Dân Trung Qu c đã ti t l v i th i báo B u i n Hoa Nam Bu i sáng r ng m t k ho ch xây đ o nhân t o t i á Ch Th p đã đ c đ trình lên chính ph Trung Qu c. Hòn đ o nhân t o này s có di n tích g p đôi c n c quân s Diego Garcia r ng 44km² c a M t i n D ng. Theo báo Phil Star, đ án này gi ng nh v i c xây d ng m t tàu sân bay quân s ch y b ng nguyên t v i tr ng t i 100.000 t n và đ ki n s tiêu t n kho ng 5 t USD c a Trung Qu c trong vòng 10 n m.

M u đ xây d ng m t chu i đ o nhân t o c a Trung Qu c th c s là m t b c ti n quan tr ng trong v i c t ng c ng hi n di n quân s c a n c này t i qu n đ o Tr ong Sa. K t n m 1988, Trung Qu c đã chi m đ ng trái phép ít nh t 9 bãi đá thu c qu n đ o Tr ong Sa. Tr c đây, v i m c đích đ ng quân đ n trú ho c v i m c đích khác, Trung Qu c đã xây d ng và m r ng các c u trúc nhân t o t i nh ng bãi đá này. Tuy nhiên, ph n l n các c u trúc là n n móng và pháo đài bê tông b i di n tích quá nh c a nh ng bãi đá này đã khi n Trung Qu c không th ti n hành xây d ng đ ng b ng hay c ng bi n. Ch có á Ch Th p là đ c tính nh m t đ o bán nhân t o b i nó có s ch huy và bãi đáp tr c th ng.

Do đó, m c dù l n m nh h n r t nhi u so v i h i quân c a các qu c gia khác có tuyên b ch quy n t i Bi n ông, h i quân c a Quân Gi i phóng Nhân Dân Trung Qu c (PLA) v n có m t s y u đ i m và b t l i nh t đ nh trong tr ng h p x y ra chi n s t i Tr ong Sa. Kho ng cách t c n c h i quân Du Lâm t i đ o H i Nam t i qu n đ o Tr ong Sa là 580 d m, khá xa so v i kho ng cách tính t V nh Cam Ranh (250 d m) hay c n c quân s Puerto Princesa c a Philippin (310 d m). Do đó, Trung Qu c s g p khó kh n h n trong v i c tri n khai và duy trì m t l ng l n tàu và máy bay quân s t i qu n đ o Tr ong Sa so v i t i qu n đ o Hoàng Sa. Thêm

n a, kh nng phóng và ti p nh n máy bay quân s c a tàu sân bay Liêu Ninh v n đang trong quá trình th nghi m. Ng th i, tàu sân bay này c ng có y u đi m trng c tàu ng m, đ c bi t là tàu ng m Kilo c a Vi t Nam. M t hòn đ o nhân t o t i á Ch Th p có th đ ng vai trò t ng t nh m t tàu sân bay c đ nh t i v trí trung tâm c a Bi n ông và có hi u qu h n.

Trong bu i h p báo ngày 6/6/2014, ph n ng l i vi c Philippin t cáo Trung Qu c c i t o đ t trái phép i bãi G c Ma, Ng i phát ngôn B Ngo i giao Trung Qu c H ng L i đã tuyên b r ng nh ng hành đ ng c a Trung Qu c t i qu n đ o Trng Sa là “không liên quan t i Philippin.” Tuy nhiên, Vi t Nam và các n c có tuyên b ch quy n i Bi n ông khác có t t c các lý do đ quan ng i v m u đ nguy hi m này c a Trung Qu c. N u Trung Qu c th c hi n thành công k ho ch này thì đ th c s s đ e d a nghiêm tr ng t i an ninh và ch quy n lãnh th c a Vi t Nam và các qu c gia quanh khu v c Bi n ông. Không ch các th c th t i qu n đ o Trng Sa mà chính nh ng qu c gia này c ng s r i vào t m ng m c a không quân Trung Qu c.

Theo c u c v n an ninh qu c gia Philippin Roilo Golez, n u d a trên bán kính 1000 km c a á Ch Th p, máy bay quân s c a Trung Qu c có th d dàng v n t i toàn b lãnh th Philippin, Vi t Nam và m t ph n c a Malaysia. Ngoài ra, m t chu i đ o nhân t o t i qu n đ o Trng Sa s hình thành m t “b c t ng hàng h i” c a Trung Qu c t i v trí trung tâm Bi n ông. i u này s giúp B c Kinh t ng c ng ki m soát t i đây và có th t o ti n đ cho vi c thành l p Vùng Nh n đ ng Phòng Không (ADIZ) t i Bi n ông.

Vịc xây dng đo nhân t o i Trng Sa c ng ph n ánh tham v ng tr thành c ng qu c bi n c a Trung Qu c. B c Kinh không ch mu n phô trng s c m nh h i quân mà còn mu n trình di n th h gi n khoan hi n đ i có kh nng khoan đ u t i ph n ln Bi n ông (Trung Qu c c ng đang xây dng giàn khoan HD 982, 943, 944). Có nhi u kh nng Trung Qu c s đ n đ n mang giàn khoan t vùng bi n thu c qu n đ o Hoàng Sa t i vùng bi n thu c qu n đ o Trng Sa. Do đó, vịc xây dng đ ng b ng và h i c ng t i đ o nhân t o i Trng Sa cùng v i vịc đ ng thêm tàu sân bay quân s (Trung Qu c đang ti n hành đ ng tàu sân bay quân s th hai, d ki n hoàn thành n m 2018) s khi n cho các n c có tuyên b ch quy n khác i Bi n ông không dám đ i đ u trên th c đ a v i Trung Qu c trong trng h p Trung Qu c ti p t c h đ t giàn khoan trái phép t i vùng bi n này. Nh đó, B c Kinh s hoàn toàn t tin trong vịc ti n hành khai thác tài nguyên i toàn b khu v c Bi n ông.

K c Indonesia, m t n c v n không có tranh ch p i Bi n ông c ng có lý do đ lo l ng tr c m u đ c a Trung Qu c. Vào n m 2009, khi đ trìn đ ng l i b phi lý c a mình lên y ban v gi i h n th m l c đ a (CLCS), Trung Qu c không bao g m qu n đ o Natuna c a Indonesia. Tuy nhiên, ngày 18/3/2014, báo Antara trích tuyên b c a ô đ c Fahru Zaini c a h i quân Indonesia r ng b n đ in trên h chi u m i c a Trung Qu c có bao g m c qu n đ o Natuna. ây có th là m t d u hi u cho th y tham v ng v n ra xa h n t Tr ong Sa xu ng phía nam c a B c Kinh, và vi c xâ dng đ o nhân t o ch c ch n s gây quan ng i sâu s c t i các nhà lãnh đ o Indonesia. Qu n đ o Natuna và th m chí eo bi n Malacca đ u n m trong ph m vi 1000 km c a á Ch Th p. B c Kinh r t mu n ki m soát quá trìn l u thông hàng h i t eo bi n Malacca t i Bi n ông đ gi m thi u nguy c v an ninh n ng l ng đ ng bi n c a mình.

T nh ng đi m trên, có th th y rõ t i sao Trung Qu c có tham v ng xâ dng chu i đ o nhân t o t i qu n đ o Tr ong Sa. M c dù vi c xâ dng đ ng b ng và c ng bi n t i các đ o nhân t o này s t o l i th r t l n cho Trung Qu c trong tranh ch p t i Bi n ông, nó c ng cho th y s vi ph m nghiêm tr ng Tuyên b ng x c a các bên i Bi n ông (DoC) và s đ n ph ng thay đ i nguyên tr ng i Bi n ông c a Trung Qu c, đ d a nghiêm tr ng hòa bình và n đ nh c a khu v c. Trong nh ng n m g n đây, các nhà lãnh đ o B c Kinh đã ra s c thuy t ph c th gi i v s tr i d y hòa bình c a Trung Qu c.

T i i tho i Shangri-La v a qua, t ng V ng Quán Trung đã phát bi u r ng m t Trung Qu c đang tr i d y không ph i là m i h a v i th gi i. Tuy nhiên, ý ki n này đã không đ c c ng đ ng qu c t đ n nh n m t cách nhi t tình.

Thay vì ti p t c bi n mình m t cách vô lý, các nhà lãnh đ o Trung Qu c c n hi u rõ t i sao nh ng hành đ ng đ n ph ng c a B c Kinh l i t o ra quan ni m c a các n c láng gi ng v “m i hi m h a Trung Qu c”, mà đi n hình là s ki n giàn khoan HD 981 và m u đ xâ dng chu i đ o nhân t o i Tr ong Sa. N u Trung Qu c v n th c s nghiêm túc v thông đi p “tr i d y hòa bình” c a mình thì đi u đó c n ph i đ c ch ng minh trong c l i nói và hành đ ng.

Theo [International Policy Digest](#)

S n Nguy n

